

Vilse – Skriva berättelse i sex delar

Vilse – Skriva berättelse i sex delar - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 4-6

Del av 1 i Vilse – Skriva berättelse i sex delar

Syfte – Att skriva en lång och trovärdig berättelse

I *Vilse* tränar eleverna på berättelsens olika delar och bygger steg-för-steg ihop delarna till en trovärdig och läsvärd historia. Eleverna tränar även på:

- att skriva och följa språkets regler (t ex stor bokstav, punkt, fullständiga meningar),
- att gestalta, dvs levandegöra och språkligt illustrera, känslor, tillstånd och naturen,
- att använda dramaturgi och
- att strukturera skrivandet (inledning, röd tråd, avslutning, stycken).

Planeringen Vilse i korthet

Vilse är ett skrivprojekt i sex delar som resulterar i en längre berättande text. Varje del tränar på något specifikt, men vissa moment återkommer i flera delar, till exempel att gestalta och att använda olika berättarperspektiv. Nedan följer projektets delar, samt introduktion och instruktioner till Kapitel 1. Resten av projektet finns i PDF-filen längst ned.

Kapitel 1: Fängslande inledning

Kapitel 2: Personbeskrivning

Kapitel 3: Miljöbeskrivning

Kapitel 4: Dialog

Kapitel 5: Dramaturgin stegras

Kapitel 6: Avslutning

Metod och projektets upplägg

Eleverna brukar skriva cirka tre lektioner/vecka i fyra-sex veckor. Varje del är uppbyggd på ungefär samma sätt. Inledande gemensamma och parvisa övningar inom området som gradvis övergår till individuella uppgifter. Slutligen skriver eleven en egen text som senare ingår i den färdiga texten. De inledande övningarna är förslag och kan såklart anpassas efter elevernas ålder och tidigare kunskaper.

Förslag på tillvägagångssätt vid det enskilda skrivandet

Skriva ca 15 minuter. Eleverna läser varandras texter, parvis eller i mindre grupper och noterar saker i texten som kan göras annorlunda (både språk och innehåll). Eleverna lyfter även positiva saker i texten enligt *two stars and a wish*. Fortsätt skrivandet!

Introduktion – Markoolio Vilse i skogen

Förklara att ni under en period ska skriva en text som handlar om att bli vilse i skogen. Varje lektion kommer eleverna att skriva olika delar av en berättande text. Inled med att titta på filmklippet Markoolio "Vilse i skogen"

Bifogad video: <https://www.youtube.com/embed/GBkhpUVIkis?feature=oembed>

Del 1: Att skriva en fängslande inledning – inledande övningar

Ett knep att få till en gripande text är att gestalta. Istället för att berätta att personen blir rädd, ledsen eller arg ska författaren berätta vad personen *gör, säger och tänker*. Skriv upp några känslor, tillstånd eller egenskaper och låt eleverna fundera på vad till exempel en *ledsen, orolig och arg* person gör, säger och tänker. Skriv upp förslagen på tavlan.

Ett annat knep är att läsaren måste lära känna karaktären och vara rädd för att denne ska skadas eller dö. Läsaren bör tycka om personen (se till att den gör något som upplevs positivt i inledningen). Tänk situation: En klass på skogsutflykt. Låt eleverna fundera på vad personen kan göra *som är snällt*. Skriv upp elevernas förslag på tavlan, t ex *bjuda en kompis på saft eller pannkakor, erbjuda bättre sittplats eller hämta något*. Eleverna kan parvis skriva en kortare text om en "snäll" person. Exemplet läses upp i helklass.

Ett bra skrivknep för att läsaren ska komma närmare händelsen är att använda jag-form. Ändra texten ovan till jag-form. Kom ihåg att skriv verben i presens (nutid).

Förutsättningar del 1

Du är på skogsutflykt med klassen. Vädret är vackert och alla är glada. Ni slår ner på vanliga samlingsplatsen och äter matsäck. Efter pausen vandrar var och en iväg för att plocka svamp och bär. Du tar på dig dina hörlurar, skruvar upp volymen och diggar musik, samtidigt som du fyller hinken med blåbär. När spellistan är slut 30 minuter senare, vänder du dig upp och paniken griper tag i dig. Du är vilse!

Skrivuppgift

Skriv en kort inledning om situationen. Placera in dig själv i sammanhanget (tid och plats). Fortsätt med att beskriva känslan i ögonblicket när du inser att du är ensam. Vad tänker du på? Vad gör du? Din mobil saknar teckning och det finns inte en människa i närheten. Du inser att du är vilse och förbereder dig för en natt ute i skogen. Vad tänker du då? Skriv fram till ögonblicket du somnar. Uppgiften i punktform:

- Placera in dig själv i ett sammanhang (tidpunkt och plats)
- Beskriv känslan i ögonblicket när du inser att du är ensam
- Du tvingas ensam förbereda dig för en natt i skogen

Lgr 11 Förmåga

Formulera sig i skrift, urskilja språkliga strukturer och följ språkliga normer.

Centralt innehåll

Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapade av texter där ord, bild och ljud samspelar.

Kunskapskrav (åk 9)

Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklad** textbindning, samt **väl** funderande anpassning till texttyp, språkliga normer och strukturer. De berättande texter eleven skriver innehåller **välutvecklade** gestaltande beskrivningar och berättargrepp samt dramaturgi med **komplex** uppbyggnad. Dessutom kan eleven /.../ utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet, kvalitet och uttrycksfullhet på ett **väl** fungerande sätt.